

წიგნისა და სურათის

საქართველოს მწერალთა ეროვნული აკადემია * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

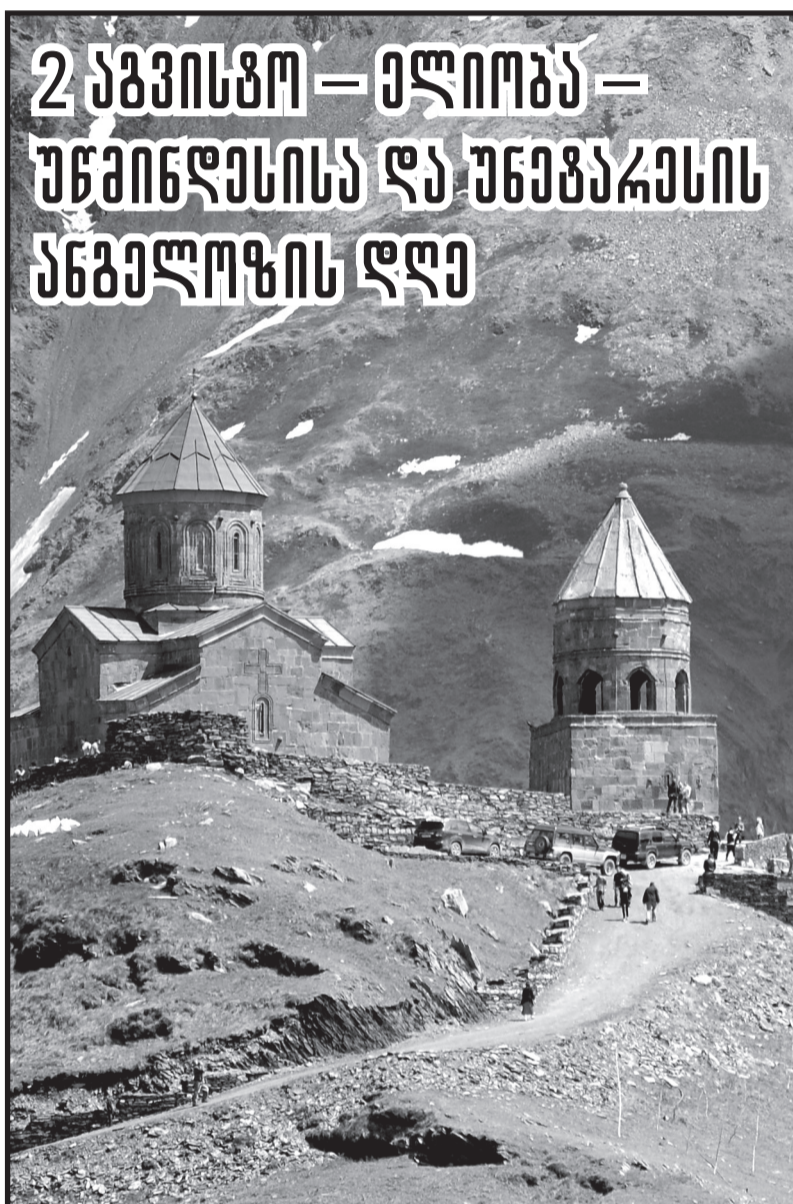
2 აგვისტო, 2013 წ.

№55 (3665)

ბამონდის 77-ე წელი

ფასი 1 ლარი

2 აგვისტო – ელიოპა – უნეინდისა და უნეზაკის ანგელოზის დღე

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის დაბადების 80 და აღსაყდრების 35 წლისთავზე რადიო „ივერიანი“ წარმოთქმული მილოცვის სიტყვა

დიდის მოკრძალებით მოგესალმებით, თქვენო უწმიდესობაე! ჩვენო ძვირფასო პატრიარქო!

ქართველი ერის ისტორიის ყველაზე უმძიმეს დროში მობრძანდით თქვენ „მზიანი ღამის ეტრატით“ და მზებუდობის ღამეებში საქართველოს მოუვლინეთ ღვთიური ნათება.

დიდი (ყუყუნა) წვიმა რომ მოვა უდაბნოში – ჯერ მდინარეებს აადიდებს და მერე ბალახსაც ამოიყვანს მიწიდან – ეგრეთვე თქვენ, თქვენი ლოცვებით აღმოცენებულ რწმენის მდელოები ქართველთა სულის უდაბნოში, შექმენით იმედის ოაზისები; გააცოცხლეთ ყოველივე სულთან კავშირში მყოფელი: მუსიკა, პოეზია, მხატვრობა... იმედი...

თქვენ, თავად მხატვარმა და შემოქმედმა, საგალობლების შემქმნელმა, თქვენი მადლით აკურთხეთ ქართველი კაცის ღვთიური გენეტიკური კოდი და იხსენით იგი ეშმაკის (სატანის) ხელისაგან...

საბედისწერო ჟამს თქვენ გადაარჩინეთ მიწა და მამული, რომელზედაც ჩვენ ვცხოვრობთ დასაბამითგან (!..) და აღამაღლეთ მუნ „ტაძართა სიმფონია“ და სრულიად ახალი რეალობა შექმენით.

თქვენ შეაღწიეთ უძველეს (საკრალურ) ისტორიულ პროვინციათა სიღრმეში და შატვილში პირველ ტაძარს ჩაუყარეთ საფუძველი! იქ, არასოდეს არც ერთი ეპისკოპოსი არ შესულა, არამც თუ პატრიარქი – არცა რომელთამე საუკუნეთა წიაღ!

ეს დიდი ენერგეტიკული ნათება, უმთვალო ღამეთა ისტორიაში, თქვენ მოჰფინეთ „ქალდეურ ქალაქთა“ ჩაშლილ ნამსხვრევებს, რომლებმაც XXI საუკუნემდე მოიტანეს უძველეს დროთა სუნთქვა.

ვერავინ იტყვის იმას, რაც არ თქმულა მზისქვეშეთში!..

თქვენი აქ ყოფნის სიხარულს ვულოცავ ქართველ ხალხს, – უფლის ამ უჩვეულო ჯილდოს, – ამ ხოთნური მტრების შემოტევის და სულიერი (ასევე ფიზიკური) მერყეობის ჟამს, სიმურთა დენასა და ხორშაკთა ფრფენაში.

თქვენ – 35 წელი გედოთ ხელი სარეცელზე მწოლარე ერის პულსზე (მაჯაზე) და შეძელით მისი წამოყენება!

ჩვენი ღრმა რწმენით, თქვენივე კურთხევით და ლოცვით, თითქოს „არსაიდან“ – მოვიდა კაცი – მადლით მოსილი, უშიში და გონიერი, ვითარცა კვირია და, გგონებ, რომ იგი, ჭეშმარიტად აღასრულებს უფლის ნებას – ვერსად წავა აქედან!..

მადლობა უფალს, უწმიდესო, თქვენი მოვლინებისთვის და აქ ყოფნისთვის ამ უჟამო ჟამს! ღმერთმა მოგცეთ ჯანმრთელობა და დიდხანს სიცოცხლე!

საქართველოს მწერალთა ეროვნული აკადემიის სახელით
კობა-იაკობ-აბა არაბული

თავაზ ნივნივაძე: მშ. 2-3

ბალათერ არაბული – როგორც ასეთი!

ბატონო ბალათერ!
ანუ: „ვაჟკაცო მთაში გაზრდილო, იალაღზედა!..“ იქნებ მთებიდან ცოტა ბარისკენ ჩამობრძანდეთ, ნამდვილ ბარში (კვების ობიექტში) დაგსხდეთ და, ჩემთან რომ ფინანსური საკითხები გაქვს გასარკვევი, იმ თემაზე ვისაუბროთ!
დაიწყე, ბალათერ, – გისმენ!

ბენო კლანდია მშ. 9

უფალო, თოვლი მოსულა ღამით,
რა სიმშვიდეა, რა სილამაზე!
თითქო ათასი ციმციმებს კვარი, –
შენგან, ო, შენგან გაკვალულ გზაზე.

ისეთი მზე და გარემო სუფევს,
ისეთი მნათი ანათებს საყდარს,
თითქო იები მოგართვეს წუხელ
წმინდა მამებმა სიონის კართან.

საქართველოს მწერალთა ეროვნული აკადემიის სახელით

ლი რალაც სისულელეებს და იქვე, ჩემთვის ნიშნის მოსაგებად ამბობ:

„აი, ეს არის სიმართლე, ბატონო თამაზ!“

არა, ბალათერ! რასაც შენ სისულელეს იტყვი, ეს არ არის სიმართლე!

სიმართლე ისაა და, თანაც თავზარდამცემი, რასაც ახლა მე გეტყვი!

იმ ფულის ნახევარი, რაც მე სტიპენდიის სახით მწერლებს დაგირიგეთ, დაახლოებით, 150 000 დოლარი, ჩემი ოჯახის ფული იყო!

ღმერთმა მშვიდობაში მოგახმაროთ, უფრო სწორად, უკვე მოხმარებულიც გექნებათ!

(„ჩემს“ პირველსავე მოთხოვნაზე წარმოგიდგენთ!)

გაერთიანება „ოტარიდის“ დიდი ქართველი მწერლების სტიპენდიების ნახევარიც (თანხის რაოდენობას არ ვასახელებ) ჩემი საკუთარი ფული იყო!

„ლიტერატურული საქართველოს“ ბოლო ხუთი წლის ნომრების გამოცემა (თანხას ამჯერადაც არ ვასახელებ) ჩემი ოჯახური ბიუჯეტიდან ფინანსდებოდა!..

ბატონო ბალათერ!

ანუ: „ვაჟკაცო მთაში გაზრდილო იალაღზედა!“ არც შენ და, არც შენმა მწერალთა კავშირის სამდივნომ, როცა ჩემს სახელსა და გვარს დანერო, იმ მანძილიდან დაახლოებით 1500 კილომეტრზე, სიტყვა კორუფციას აღარ ახსენოთ!..

ამის მეტს მე არაფერს ვითხოვ!

ხოლო თუ სხვა არაფერი გაინტერესებს, ახლა მე თვითონ შევეცდები, მკითხველის ყურადღება შენი პერსონისკენ მივაპყრო!

საქმე აქაც ქურდობას ეხება!

ამიტომ თავიდანვე უნდა ვთქვა, რომ ქურდობა არც მწერლობაში არის უცხო ხილი: საუკუნეების მანძილზე იპარავენ მეტაფორას, რითმას, სიუჟეტს და განმკითხავი არც ჩვენთან ჩანს ვინმე!

მაგრამ თუ ერთი ქართველი მწერლის მაქსიმას ვერწმუნებით, საქმე არც ისე საგანგაშოა: ლიტერატურაში, მართალია, ქურდობა შეიძლება, თუმ-

ცა ნაქურდალის დამალვა ჭირს!

მართლაც, კიდევ რომ მოიპარო აკაკის „განთიადი“ ან ილიას „ჩემო კარგო ქვეყანა“, სად გინდა მერე დამალო?

მაგალითად, შენ ბალათერ! ანუ: „ვაჟკაცო მთაში გაზრდილო იალაღზედა...“ რაც მეტაფორა, რითმა, სიუჟეტი, პირდაპირ სტრიქონებიც და, ღმერთო შეგცოდე, მთელი ლექსიც მოგიპარავს, იმას ვინ დათვლის!..

მე რომ ახლა შენი ლექსები მაგიდაზე დავანყო, მერე რომ ისინი მეტაფორებად, რითმებად და ცალკეულ სტრიქონებად დავშალო და ქართველ პოეტებს მოვუხმო „ნივთების“ ამოცნობაზე, დარწმუნებული ვარ, იმ მაგიდაზე აღარაფერი დარჩება – თავის საკუთარ „ქონებას“ ყველა შინ წაიღებს!

პოეტური კლემენტინა გჭირს შენ, ბალათერ! როგორც ამ სენით დაავადებულ ძვირფას ქალბატონებს არ შეუძლიათ სუპერმარკეტიდან ისე გამოსვლა, ხელს რალაც არ გამოაყოლონ, ასევე გემართება შენც და თუ საკუთარ იმიჯს არ გაუფრთხილდი, ბოლოს, პოეტად კი არა, „გაფუჭებულ ქურდად“ ჩამოყალიბდები!..

ბიჭო, ბალათერ! ამ პატარა კაცს, ვლადიმერ სოლოუხინის ამ სიგრძე ლექსი რამ მოგაპარინა?!

ძვირფასო მკითხველო! ნახეთ, კვალის არევის მიზნით, სათაური როგორ შეუცვლია?

სოლოუხინთანაა – „მგლები“. არაბულთანაა – „მგლების წერილი ძაღლებს“.

სოლოუხინთან ლექსს ეპიგრაფია საერთოდ არ გააჩნია!

არაბულთან კი ასეთი ეპიგრაფი აქვს: „მგელი არ მოშლის მგლობასა, ვაჟკაცი ვაჟკაცობასა (ხალხური). არადა, ბალათერ!

ანუ: „ვაჟკაცო მთაში გაზრდილო!“ სხვისი ლექსის მოპარვა, კაცმა რომ თქვას, ვერაფერი ვაჟკაცობაა!

კი, თურმე, სადღაც, ერთ ადგილზე, გინერია – ვარიაცია სოლოუხინის თემაზე!

არა, ბალათერ, ეს ვარიაცია კი არა, პირდაპირ ქურდობაა!..

აბა, ძვირფასო მკითხველო, ერთმანეთს შევეუდართო ეს ორი ლექსი!

ბალათერ არაბული

მგლები

ჩვენა ვართ მგლები, ველურ და საშიშ ცხოველებისათვის ცოტანი ვიშვიო და ორლულიან თოფების ხმაში ილევა ჩვენი მოდგმა და ჯიში...

და მოვდიოდით დარში, ავდარში, მთელი სამყარო მოვითარებეთ, მაინც მოვედით, მაინც გადავრჩით, თუმცა ისევ ვართ კანონგარეშე...

ჩვენ ცოტანი ვართ, რადგან ვართ მგლები, – ტყეს შეფარულნი უცხო ჩრდილებად, ჩვენც ძაღლები ვართ – თქვენი გაგებით, მაგრამ არ ძაღვების ჩვენ მორჩილება...

თქვენ – სალაფავი წვნიანი თევზით, ჩვენ – შიმშილობით ავი წრიალი, – თოვლით დაფარულ მინდვრებში, მთებში საჭმელის ძებნა და ხეტიალი...

თქვენ – ნებიერობა გამთბარ ქოხებში და მშვიდი ყოფნა ნებით განგების, ჩვენ კი – გზები და ბედი ოხერი, – სავესე ტყვიებით და ხაფანგებით...

თქვენ – მონობისთვის ამრავლებთ ნაგრამს, ჩვენ – ტყეში ვყმუით და ვრჩებით მგლებად; თქვენც ჩვენნაირი მგლები ხართ, მაგრამ თქვენ უღალატეთ თავისუფლებას!..

თქვენც გულადები იყავით უწინ, ეთმანეთისგან ვერვინ გვარჩევდა, მაგრამ ცდუნებას ვერ გაუძელით და დახურდავდით თქვენ დარაჯებად...

პურის ქერქისთვის მონობის სურვილს პირფერობა და ლაჩრობაც ერთვის, ამიტომ ჯაჭვი და საყელური შესაფერისი ჯილდოა თქვენთვის...

თქვენ – თბილი ქოხი გერგუნათ ბედად, ჩვენზე კი – მუდამ თოფები ჰქუხან და მგლებს ამ ქვეყნად ყველაზე მეტად მონადქცეული ძაღლები გვძულხართ!..

Владимир Солоухин

ВОЛКИ

Мы – волки, И нас По сравненью с собаками Мало.

Под грохот двустволки Год от году нас Убывало.

Мы, как на расстреле, На землю ложились без стопа. Но мы уцелели, Хотя и живем вне закона.

Мы – волки, нас мало, Нас, можно сказать – единицы. Мы те же собаки, Но мы не хотели смириться.

Вам блюдо похлебки, Нам проголодь в поле морозном, Звериные тропки, Сугробы в молчании звездном.

Вас в избы пускают В январские лютые стужи, А нас окружают Флажки роковые все туже.

Вы смотрите в щелки, Мы рыщем в лесу на свободе. Вы, в сущности, - волки, Но вы изменили породе.

Вы серыми были, Вы смелыми были вначале. Но вас прикормили, И вы в сторожей измельчали.

И лстыть и служить Вы за хлебную корочку рады, Но цепь и ошейник Достойная ваша награда.

Дрожите в подклети. Когда на охоту мы выйдем. Всех больше на свете Мы, волки, собак ненавидим.

P.S.

ბიჭო ბალათერ!

ანუ: „ვაჟკაცო მთაში გაზრდილო იალაღზედა!“ კიდევ გიმეორებ: ამ მეტისმეტად ტანმორჩილ კაცს, ამსიგრძე ლექსი რამ მოგაპარინა, – შენსავით პატარა ვერაფერი ნახე?!

არადა, მართლა ჭიანჭველა ხომ არა ხარ, შენზე ორჯერ მეტი ტვირთი რომ წამოგიკიდებია მხრებზე და, თანაც მოპარული?!

ძვირფასო მკითხველო! რასაც მე დაგპირდით, ყველაფერს პირწმინდად ვასრულებ!

შევპირდით, რომ დავწერდი წერილს: „ბალათერ არაბული – როგორც ასეთი!“

დავწერე კიდევ!..

შემდეგ ნომერში გაახლებთ: „მაყვალა გონაშვილი – როგორც ისეთი!“

ხოლო რეზო მიშველაძე რა „ფრუქტიც“ არის, ამას დაწერაც არ უნდა, ისედაც ყველამ იცის!

ამიტომ, შემდგომ, რეგიონალურ სამწერლო ორგანიზაციის ხელმძღვანელებსაც „ჩამოვუვლი“ – ამათ მურმან ჯგუბურიასაც მივაცოლებ და, ამ თემაზე საუბარს მოვრჩები!..

დროებით!..

გენო კალანდია

უფალო, თოვლი მოსულა ღამით,
რა სიმშვიდეა, რა სილამაზე!

ისეთი მზე და გარემო სუფევს,
ისეთი მნათი ანათებს საყდარს,

უფალო, კაცი მოგვიკვდა წუხელ,
დიდი წვალეებით გავიდა გაღმა...

მონაზვნებით დგანან საყდართან,
გზისპირ, ტანთხელი კვიპაროსები...

უფალო, ვზივარ არმაზის კართან
უხმლო, უხამლო, სახენაშლილი...

ვეფხვივით ბრტყელი ბეჭები ჰქონდა,
მკერდი უგავდა პიტალო კედელს,

უფალო, შაშვის გალობა მიყვარს,
მიყვარს პატარა ბუდე და ბანი,

მარწყვით, ალუბლით აივსებს ჩიჩახვს,
ფრთებს გაშლის უცხო მარაოს დარად,

უფალო, შენი მაღალი ნებით
მიხმე დიადი ნათელის ნიაღ,

ამავსე კვირის უმანკო ლოცვით,
მიშველე მარად ყარიბს და შიშველს,

უფალო, ვფიქრობ სიკვდილის დღეზე,
ექიმი ხშირად მისინჯავს მაჯას...

ცხოვრებამ უკვე დაკარგა აზრი,
განელდა გულის სითბო და ცეცხლი...

უფალო, ისე ღამაზად ბარდნის,
ისე ქათქათებს ალუბლის ბალი,

ათოვს სიყვარულს და თოვლის კარავს,
ათოვს მშობლიურ გზებს და ლელიანს,

უფალო, წვიმა მოვიდა მთაში,
გააცისფერა ლებარდეს ქედი,

ორბის ფრთებით შრიალებს მინდვრად
ღვარად მოსული ზაფხულის წყალი...

უფალო, ქალი მესტუმრა ერთი
და ერთი ქილა მომართვა თაფლი,

ცის უსასრულო სივრცეებს ერთვის
კიტის, გრანელის ლექსების დარად...

უფალო, გარეთ ყინავს და ცივა,
მე აქ, – საყდარში ლოცვებით ვთბები,

გარეთ არავინ მიხმობს და მიცდის
მარად ტანჯულს და სასონარკვეთილს,

უფალო, ჩემი ეკვდერის სარკმელს
ერთი ღამაში ფრინველი ეტრფის,

პორტალზე დგება, ვით ესმერალდა,
ვით ბალერინა გედების ტბაში,

უფალო, ძველი იგავის დარად
დავკარგე ძველი ხიბლი და ხვითო...

ლოცვით, ოცნებით ვათენებ ღამეს,
საკურთხეველთან მორჩილად ვდგები,

უფალო, ტაძრის ეზოში ვზივარ, –
მე ძველი ბარდი და მღვდელი სოფლის,

ხე და ჩიტები გალობენ ერთად
და აღვიძებენ მძინარე სოფელს,

უფალო, მცხეთას, ზედაზენს გავცდი,
ვარდით, იებით ავივსე უბე,

ზაფხულის წვიმას ნატრობდა ალბათ,
ვით ყველა გლეხი – ამინდის მეკვლე,

უფალო, მთვარე მოადგა საყდარს,
შემონათა მთავარი კარით,

გარეთ ვარდით შრიალებს დაფნა,
თითქო მაცხოვრის ლულუნებს მტრედი,

უფალო, ცა ხარ, მინა ხარ ჩემი, –
ქველის, მონარქის, წმინდანის მაღლით...

შევეყურებ, როგორც სულიერ მამას, –
(მძიმე ჯვარით და წამებით დაღლილს...)

უფალო, შავი შაშვების გუნდით
მიყვები სოფლის ალისფერ ბილიკს,

მიხდება ჭილის უბრალო კეპი, –
აქეთ და იქით შროშანის ფრთებით,

უფალო, ბზიფის მარჯვენა ტოტი
მარგალიტით ხსოვნაში ჩამრჩა,

წმინდა კედელთან ვიდექით ორნი, –
მე და მაცხოვრის ობოლი კრავი,

წავსარეულნი უფლისწულნი

ქალი-ეკლესია

კაცთა სულელები შენ გიგალობენ, ხან გედებებით შემოგკენესიან, მაგ თვალთა სარკმლით მოჩანს სამოთხე, შენ მოარული ხარ ეკლესია.

ღმერთია შენი ხუროთმოძღვარი, შენ ტაძარი ხარ კაცთხელთუქმნელი, სიყვარულია შენში მოძღვარი, დამკვიდრებული ღმერთის კურთხევით.

შენი სხეულის თეთრი კედლები, ჰაეროვანი როგორც ეთერი და ჩუქურთმებად ორი მტევანი, გულის კარებზე გამოკვეთილი.

მკერდზე ჩუქურთმა, ორი მტევანი, დამნივებული სხივთა მწვეთელი, ყველგან იცნობა ღვთის ნახელავი, ყოვლის შემძლეა ღვთის საჭრეთელი.

შენ ხარ ცისა და მიწის კავშირი, გიყვარს ბროლ ყელზე მთვარის ამბორი

და არ გშორდება შენივ აჩრდილი, შენში მცხოვრები, ვით მონაზონი.

სულ გაზაფხულის ჯვარისწერებით და შემოდგომის პარაკლისებით – მოუცლელი ხარ, არ მყავს მშველელი, ვერც შენს წყალობას ვერ ველირსები.

ლექსი-სანთელი ახლაც ავანთე, ამ გულის ცეცხლით, როგორც წესია, ღმერთო, მგოსნობა თუ დამანათლე, ნულარ დამიხმობ ქალ-ეკლესიას!

როცა გავცურავ წუთისოფელს ჩემი ძვლის ტივით, იმ დიდ სოფელში, სად წინაპართ საფლავებია, თქვით, რომ ერჩივნა მას სიცოცხლის მსგავსი სიკვდილი, სიკვდილის მსგავსი სიცოცხლე კი არ ჰყვარებია!

ჩემი ძვალ-ხორცი მარცვლებივით მიწას იგრძნობენ, საფლავის ქვაზეც ეს დაწერონ, თუ დაწერიან, – ძმაო, გერჩივნოს მკვდარი კაცი ცოცხლად ითვლოდე, ცოცხალი კაცის მკვდარად ყოფნა საზარელია.

მამაჩემის ანდერძი ავსე შენი ასავსები, დაცალე შენი დასაცლელი, არავინა ვართ აქ დამრჩენი, ყველა იქით ვართ წასასვლელი.

არ ვძუნუნობ, ვხარჯავ, ვალებს ვიღებ, გავცემ თუ კი რამ გამაჩნია, ნუ გიკვირს ჩემი საღარიბე, ჩემი სიმდიდრეც ამაშია.

იცხოვრე მუდამ ჭკვა და გონით, ნუ შეგშურდება სხვის ქონება,

სიმდიდრეს ჭკუით სულ იშოვი, ჭკუა ფულით არ იშოვება.

ზედმეტს ნურაფერს მოისურვებ, იკმარე, რაც კი გაბადია, ჩხრიალი გააქვს ვერცხლის ფულებს, ეგ ფულიც ეშმას ხაფანგია.

აანთე შენი ასანთები, გაეცი გლახაკთ გასაცემი, არავინა ვართ აქ დამრჩენი, ყველა იქით ვართ წასასვლელი!

შენ კვლავ მზეჭაბუკს ელი და მზის ქალაქში დახვალ, მე კი მსურველი შენი, დავმსგავსებვიარ საფლავს.

სადაც დარდები შენი, მატლებად დაცოცავენ და ტრფობით სავსე შენს გულს, დაუნანებლად ჭამენ.

შენ კი ისევე ბრწყინავ და ეკლესიას გავხარ და ჩემთვის არც ერთ კვირას, პარაკლისსაც არ მართავ. არ მინთებ ტრფობის ცეცხლით, მაგ თაფლის თვალებს სანთლად, ჩემი სიცოცხლე ჩემში დამარხულია ახლა...

მატლად დასეულ მწარე ფიქრებს და დარდებს ვუძლებ, მეც იობივით მკბენენ – ტვინზე, თვალზე, გულზე.

შენზე ამდენმა დარდმა, უკვე ძვლებშია დამხრა, შენ კი მზეჭაბუკს ელი და მზის ქალაქში დახვალ.

შენ წინაშე ახლა გაღურსული ვდგავარ, დედამინამ აცხო ჩემი ობლის კვერი, ერთი მუჭა მიწა, ერთი პეშვი ცა ვარ, და ამ ცის და მიწის მონაწერი

ცრემლი. გაფითრებულ სახით შემოდგომას ვგავარ, გული ჩემი ყოფის ბოლო წუთებს ითვლის, შენი სიყვარულის ღირსი რატომ არ ვარ,

თუ კი შენ ხარ ჩემი სიყვარულის ღირსი?!. შავი დღეები და თეთრი ღამეები – იმარცვლება ასე ჩემი დღეთა მძივი, სიყვარულო მგოსნებს ტკბილად ამღერებდი, მე კი როგორც გედი, სიმღერითაც ვტირი.

შენ წინაშე ისევ ნაღვლიანი ვდგავარ, გული ჩემი ყოფის მძიმე წუთებს ითვლის,

შენი სიყვარულის ღირსი ნუთუ არ ვარ, რატომ მაინც, რატომ? რისთვის მაინც, რისთვის?

ველარ ვცნობ ვერც მამულს, ველარც ერს, ვერშეცვლილს უცხოთა მოდებით, როდისღა აღიდგენ ძველ სახელს, როდისღა საქართველოვდები?!

ცვრიანი მწვადი, შოთი პური, სუფრა ქართული, ბროლის ჭიქაში მოციმციმე „ვაზის ასული“, ქალსა გავს ღვინო, დალოცვილი შენს თავს მაგონებს, მასშიც არსებობს რაღაც წმინდა, რაღაც მაცდური.

თუ კი თვალიდან მეც მოგწყვიტე ცრემლი მძივივით, ეს სიყვარულით მიცელქია, ახლა ვინანი, სააქაოში მკვდარს არ ძალუძს განცდა ტკივილის, დღეს თუ კი ვცოცხლობ, მე მაცოცხლებს ეს სატკივარიც.

შენსკენ ყოველთვის ცრემლმორეულ თვალს ვაცეცებ და ბუმბულივით მედებიან გულზე ფიფქები, მეც ისე ვკენკავ შენგან დაყრილ სითბოს ნამცეცებს, პურს რომ კენკავენ დამშეული ზამთრის ჩიტები.

უგემურია ეს ცხოვრება და მომწამლავი (თავის ჯვარს ამხელს ფაფუკ თოვლზე ჩიტის ნავალიც), ჩემს ცხოვრებაზე ზღაპარივით ისევე გიყვები, სხვისთვის თაფლია სიყვარული, ჩემთვის წამალი.

როცა გამწირავს ეს სიცოცხლეც ჩვეულ ხალათით, გამიშავდება იისფერი ზეცის არილი, „ლოთს და გარენარს“ დამალვარე ცრემლის არაყი, ყოფას უგემურს დაყარე სიტყვის მარილი...

სათქმელი სიტყვა უფალმა მანდო, მინდოდა მეტქვა სიტყვაზეც მეტი, ჩემი სიცოცხლით რასაც ვერ ვამბობ, ა იმას ჩემი სიკვდილით გეტყვი.

სული უფალთან დაფრენს ჩიტივით, სხეულს მიწიერს მიწა ღებულობს, ჩემს სამარესთან მეტყვის სიკვდილი –

თენგივ ასსაჯანოვილი

შენ გაიმარჯვე დამარცხებულს.

ეს ყველაფერი ქართული მიყვარს, სულსაც ქართული სიტყვა მოსავდა, რომ დამმარხავენ, მშობლიურ მიწას, ტანზე მოვირგებ ქართულ ჩოხადა!

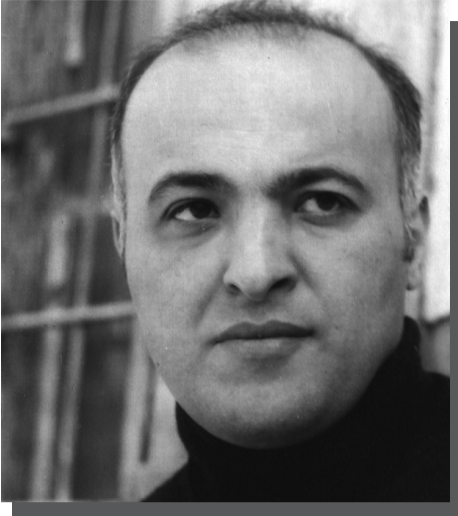
არ გაგჩემდები, დღეს რაც ხდება უნდა დავწერო, სისხლი ასკდება გულის კედლებს, შფოთავ-ხმაურობს, რა საბრალოა უქართველოდ ეს საქართველო, რა საბრალოა ეს სოფელი უსიყვარულოდ.

ო, მეც ავად ვარ მამულივით, ველარ ვჯანმრთელობ, მაცხოვრის ხატთან მუხლმოდრეკილს ლოცვა მწაღია, გულში გვეღვარე მირონივით უფლის ნათელი, იქ დამამკვიდრე ღმერთო ჩვენო სადაც მადლია!

და მე სულ მიწა სიყვარულით რამე დავწერო, გული მიკვდება ყვავ-ყორანს რომ არწივს ადრიან, უცხო თესლს უნდა უქართველოდ ეს საქართველო, მაგრამ უფალი არ დაუშვებს, ამას ცხადია!

სიგარეტიც აღარ შეგრჩა, აღარც ერთი ღერი, ამ ყოფას რომ შეაბოლო, დაინყნარო ნერვი... წამლად ახლა ღვინო გიჯობს, მაგრამ არ გაქვს ფული, ბოთლი ღვინო რომ იყიდო, დაიმშვიდო გული... მოვა... მოვა... რასაც ელი, შეიცვლება ეს დრო, ამ მკაცრ დროსაც გაუძელი, გაუძელი, თენგივ!

ვასილ კოსტავილი

გადამფურცლა მეორმოცე ქარმა,
წამიკითხა გულისყურით ვითომ?!..
შეამტვრია კარი მთვარის ქარვამ,
ღამე კითხვით გაათენა თვითონ...

ქარს შეება სიმარტოვე მარტის,
ვით იაკობს უძლეველი ღმერთი...
სიცოცხლე ხომ უდაბნოა დარდის,
წამიერად გაღიმება ერთი...

მეორმოცე გაზაფხული მეფობს,
სინათლედ რომ ეფინება მუზა...
ნაოჭებად დაღარულო გზებო,
სულშის ტაძარს დრო ვერაფერს უზამს!..

სიბრძნის ტოტი უკაკუნებს სარკმელს,
ანგელოსს რომ დარჩენია ღია...
აღმოაჩენს სასუფევლის სარკეს,
განუცდელი სიამე რომ ჰქვია...

სიყვარულით მოციმციმე თვალში,
უსასრულო ცის სიმშვიდე სუფევს...
არავისთან დავრჩენილვარ ვალში,
ათი მცნებით მიცხოვრია თურმე...

მეორმოცე საფეხურზე ვდგავარ,
ვუხმობ მთვარეს – დანვეთებულ სანთელს...
ქარიანში გადაშლილ წიგნს ვგავარ,
თუ ხატის წინ გაღვივებულ კანდელს...

მიყვარს თიბათვის უხმო სიცილი,
თუთით მოთხვრილი ღრუბელთ ტუჩები.
ელვის და ჭექის ფივილ-ხივილი,
განუნვას რომ ვერ გადაურჩები...

ამწვანებული კაბის შრიალით,
ჩამოიქროლებს ტყიდან ნიავი...

სულს გადაავსებს წყარო ტრფიალით,
ატყდა ტალღათა ნიავ-ნიავი...

ვარდის კოკრები აფეთქდებიან
და მოიღვინ თბილ მკერდს ბალები...
ნისლთა მთიბავნი დაფეთდებიან,
ქარი ზვინების არის წამლები...

მერცხალთა ჭიკჭიკს ახშობს დაისი,
სიჩუმედაა ზეცა ნახატი...
ღამე ზღვისპირას წვება ხალისით,
მისჩერებია მთელი სახატე...

ცისკრის ვარსკვლავი ასწრებს თენებას,
უმსუბუქესად არწევს ვარსკვლავეთს...
მზეს უხარია აღმოცენება,
რიჟრაჟნი ლაჟვარდ დღეებს მარცვლავენ,

შეყვარებული უსტვენს ბულბული,
მოევიწინება სიზმარს სიზმრადვე...
ბალის ტოტივით გადახუნძლული
და მხიარული მიყვარს თიბათვე...

წვიმის ქვეშ ლურჯი ღამე იცინის,
ფოთლებს ეწვია წვიმა შხაპუნა...
გაზაფხულია ჩემი სიცილი,
ჩემი ლექსო
და ჩემი პაპუნა...

სვეტიცხოველი და ალავერდი,
გაბრწყინებული ქართლის მონამე...
ძე,
სულიწმინდა
და მამა ღმერთი,
ღვთისმშობლის წილხვედრ მიწას ლოცავენ...

ცას სიხარულით მოსდის მირონი,
მოუშუშებელს კურნავს იარებს...
თამარის საფლავს მაშინ იპოვი,
თუ ზღვა უდაბნო გამოიარე...

ნიაგმა ფოთლებს უთხრა ჩურჩულით,
რომ დაასველებთ შხაპუნა წვიმა...
გაიკლაკნება ელვის ურჩხული
და მონატრების სარკმელთან მივა...

შეაზანზარებს ჭექად ქცეული,
ხმა მოლოდინით გასუსულ მიწას...
თეთრ მოსასხამში სტუმრობს ეული,
მუზათა ღმერთი ქალღმერთის ბინას...

ჭადართა შრიალს შორს მიაქვს ექო,
წვეთებმა მგოსანს დაუკრეს ტაში...
მონატრებულმა უნდა იჭექოს
და მარტოობა წაილოს ცაში...

ცრემლთა ორკესტრი რექვიემს უკრავს,
გადაიფურცლა ღრუბელთ კრებული...

ლამპიონები მოჩანან უბრად,
ტაძარში ლოცვად დავანებულნი...

თვალთა წყაროში სანთლად ელვარებს,
შეყვარებულთა უთქმელი სევდა...
სულის სამრეკლო რეკავს მღელვარედ
და წვიმის მიღმა სიხარულს ხედავს...

„დიდ არს, ძალი სიყვარულისაი“...
არსენ ამარტოელი

მიახლოვდება ღრუბელთა ფარა,
სული უსაზღვრო ცაზე მარტოა...
თვალთა უფსკრულებს ხეობა ფარავს,
შენი მზერა რომ შემომატოვა...

შემოასახლა სურნელი ლურჯი,
აყვავებულმა იასამანმა...
თმებს გივარცხნიდა ნიავი ურჩი,
სანუთრო შეძრა გულმა თამამმა...

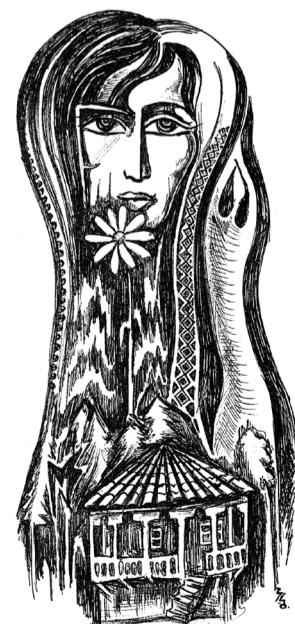
ლოცავდა წყარო ქვათა ყვრიმალეს,
თმათა ტალღებში თოვდა თითები...
ვარსკვლავთა ცეცხლი გადაიმაღლეს
ღრუბლებმა,
თრთოლვით რომ ვეზიდები...

გვირილასავით უნდა ვიცხოვრო,
მკოცნონ წვიმებმა,
მთელონ ქარებმა...
ჩემზე კაცურად ვერავინ ცხოვრობს,
ვის ძალუძს ლურჯი ცის შეყვარება?..

ვეაღერსები ნისლებს მზიანებს,
ბევრი უძილო ღამე ვათიე...
თუ პაემანზე დავიგვიანე,
უძვირფასესო ხომ მაპატიებ?!..

მზის მხურვალეობით ჩაგიკრავ მკერდში,
თავს დავივიწყებ
და დაგავიწყებ...
რომ მარტოობის გრიგალი გერჩის,
რომ უსუსურად ტირილს დაიწყებ...

მოვიცელები ლოცვად ქცეული
და მონატრებას თავს შევაფარებ...
წაუკითხავი რჩებათ რვეული,
ზვინად აღმართულ თავშესაფარებს...

მხატვრობა ავტორისა

- 754, 770, 778, 781, 784... (ამ სიტყვასაც ასე ხმარობს „ცოცხალი კლასიკოსი“ ოფიციალურ დოკუმენტშიც – იხ. გაზ. „რაო-რაო“-ს მითითებული გვერდი).
- 42. „მალე-მალე“ (მალე-მალე) – 240
- 43. „მხოლოდმხოლოდ“ (მხოლოდ და მხოლოდ) – 590, 786, 807
- 44. „ნელანელა“ (ნელა-ნელა) – 527
- 45. „ნელნელა“ (ნელ-ნელა) – 292, 527
- 46. „პათეტიური“ (პათეტიკური) – 13
- 47. „როდისროდის“ (როდის-როდის) – 490
- 48. „რაცრაცრაცებს“ (რაც-რაც-რაცებს) – 406, 810
- 49. „რომლის გარეშე“ (ურომლისოდაც) – 181
- 50. „სიამ-ტკბილობა“ (სიამტკბილობა) – 293
- 51. „სხვათაშორის“ (სხვათა შორის) – 94, 102, 120, 140, 209 – II, 307, 336, 395, 404, 407, 408, 435, 449, 501, 513, 527, 559, 671, 746, 785, 811
- 52. „ტიპური“ (ტიპური) – 48
- 53. „...დემოკრატია ურაზმერო სრულიად არ არის...“ – 74 (ე. წ. ავტორისეულ ტექსტში) – ამით სრულიად ახალი სიტყვა შემოაქვს „ცოცხალ კლასიკოსს“ ქართულ სივრცეში, ეს კი იმაზე მეტყველებს, რომ იგი არა მარტო რუსებს სთავაზობს ორიგინალურ თარგმანს, არამედ ჩვენც, ქართვე-

- ლებსაც გადმოგვიდებს ხოლმე მისთვის ესოდენ დამახასიათებელ „მარგალიტებს“ და ამას ხომ „დაფასება“ უნდა?!
 - 54. „უფროდაუფრო“ (უფრო და უფრო) – 295, 807
 - 55. „ფამილარული“ (ფამილიარული) – 205
 - 56. „ფაქტიურად“ (ფაქტობრივად) – 93, 416
 - 57. „ფერუმარული“ (ფერ-უმარული) – 536
 - 58. ნაწილაკი „ყენ“ (კუთხ.): „ხომ გახსოვსკენ ყველაფერი?“ (გახსოვსყენ) – 767
 - 59. „ყოველშემთხვევაში“ (ყოველ შემთხვევაში) – 68, 139, 146, 166, 177, 218, 292, 495, 719, 730
 - 60. „ჩააქვრეს“ (ჩააქვრეს) „პროექტორები ჩააქვრეს“ – 40
 - 61. „ციხე-სიმაგრე“ (ციხესიმაგრე) – 606
 - 62. „ცოლქმარი“ (ცოლ-ქმარი) – 381
- ერთხელ კიდევ ვიმეორებ, ყოველივე ზემოთქმული სულაც არ არის ე. წ. კორექტურა, ხოლო, რაც შეეხება ნამდვილ კორექტურას, ცხადია, ეს ყველა ნიგნში არის და არც ეს გამოცემაა გამონაკლისი. აბა, ახლა რამდენიმე საგანგებოდ ამოვიწეროთ იმისათვის, რომ მიშველადისეული „სიახლეებისაგან“ საგანგებოდ გავმიჯნოთ, ვი-

- მეორებ, ე. წ. ტრადიციული კორექტურული შეცდომები.
- 1. „დაბნეული წვერები“ (წვერები) – 22, ზემოდან მე-9 სტ.
- 2. „სხვისგან გაგინილი“ (გაგონილი) – 89, ბოლო სტრიქონი.
- 3. „აბადრებდა“ (აბარებდა) – 258, ზემოდან მე-7 სტ.
- 4. „დაქცივების“ (დაქვეითების) – 331, ქვემოდან მე-11 სტ.
- 5. „ან ვირი ან ვირის პატრონიო“ (ალბათ, „მოკვდება“ აკლია – გ. დ.) – 328, ქვემოდან მე-5 სტ.
- 6. „მობრძნდით“ (მობრძანდით) – 337, ზემოდან მე-13 სტ.
- 7. „მკითხა: (აქ რაღაც ნიშანია ჩადებულს – გ. დ.) ბინის საქმე რავე გაქვს“ (389, ქვემოდან მე-7 სტ.)
- 8. „დროზე რ მოვშორდი“ (დროზე არ მოვშორდი) – 509, ქვემოდან მე-10 სტ.
- 9. „უნამისობა“ (უნამუსობა) – 530, ზემოდან მე-15 სტ.
- 10. „მოქედების“ (მოქმედების) – 589, ზემოდან მე-15 სტ.
- 11. „მაგარ“ (მაგრამ) – 613, ქვემოდან მე-11 სტ.
- 12. „შაბათს“ (შაბათი) – 674, ქვემოდან მე-2 სტ.
- 13. „გულში ჩახურებას“ (ჩახურებას) – 711, ქვემოდან მე-12 სტ.

- 14. „მოსი, მოსი“1“ (ეს 1 ჩავარდნილია, ალბათ – გ. დ.) – 732, ქვემოდან მე-7 სტ.
 - 15. „გთხოვთ (აქ რაღაც ნიშანია ჩავარდნილი – გ. დ.) ჩემს ფუნქციებში – 734, ქვემოდან მე-4 სტ.
 - 16. „ხომ შერცხვივ კაცი“ (ორი „ვ“) – 770, ქვემოდან მე-6 სტ.
- მოდით, ჩემო ძვირფასო შეგირდებო, რომ აღარ გადაგლოთ ამ დახვავებულ ფაქტობრივი მონაცემებით, დავამთავროთ პირველი მეცადინეობა. მართლაც, ძალიან ბევრი საკირკიტო საკითხი შემოგთავაზებთ და აბა, თქვენ იცით, როგორ აითვისებთ და ჩამაბარებთ. მორიგ მეცადინეობას ცოტა მოგივანებით დავნიშნავ, რომ საკმაოდ დრო გქონდეთ მოცემული მასალის ასათვისებლად. ისე, წინასწარვე გეტყვი, რომ დიზინსაც, დიახ, დიახ, დიზინსაც შეეხებით, კერძოდ, ჩვეულებრივი ფორმატის ნიგნის როგორ შეიძლება აქციო დიდ, რომ იტყვიან, სქელტანიან გამოცემა... შრიფტის ხარჯზე და მერე „ცოცხალი კლასიკოსივით“ იტრაბახოთ, 800-გვერდიანი რომანი გამოვეციო... ხომ საინტერესოა?! ჰოდა, აი, ჯერ წინა მასალა ჩამაბარებთ და მერე უკეთეს შემოგთავაზებთ, მით უმეტეს, რომ „ჩურჩულს გადაჩვეული კაცი“ ამ მხრივ ნამდვილი „საბაღა“...

(I მეცადინეობის დასასრული)

გაზაფხულის მოსვლა თბილისის ბარეშანში

თურმე ტყუილად არ ტრიალებდა ამ დილით ჩემი ფანჯრის რაფაზე ბელურა, – ფხაკუნობდა და ფხაკუნობდა, თითქოს მიხმობდა გარეთ გამოიხედვო. გავაღე ფანჯარა და უცებ თვალეში მეცა ზეგნების სილურჯე... შემოდგომით გადახეხილ ჭადრის ხეებს სიცოცხლის ნიშატი დასტყობოდათ; გალამაზებულიყო ხავსიანი ავტოფარეხებით ჩახერგილი თვით ჩვენი უმსგავსო ეზოც კი და აქა-იქ შემორჩენილ ხეების ტოტებზე ნაირ-ნაირ ხმაზე ჟღერტულელებდნენ ნაირ-ნაირი ფრთოსნები. ირგვლივ სიხალისე სუფევდა მსუბუქი, – მხოლოდ ამ ყოფილი რუსული სამხედრო დასახლების რუხი შენობები ვერაფრით შეემკო გაზაფხულს დაიდგნენ დისონანსად, – როგორც ქვეყნებს შორის მოზოგინე იმპერია, რომელიც ყოველდღე დაუღალავად ცდილობს, ხასიათი გაგიფუჭოს, რათა ამქვეყნად არაფერი გიხაროდეს, – გაზაფხულის მოსვლაც კი.

ტიციან ტაბიძე

რიყეზე, სადაც მანქანები დანავარდობენ, დუღს ცხოვრება, სადაც თითქოსდა უკვე არ ჩანს კვალი წითელი ურჩხულის, –

დგას ბიუსტი პოეტის – განაწყენებული ბავშვივით ტურქებადუხსული.

ჭიშკარი

იღება და იხურება ჭიშკარი, ირება და იხურება. გადიან და შემოდინან, გადიან და... ვერ შემოდინან და ჭრილებს ჭიშკარი წარსულსა და მომავალს შორის. დადგება ჟამი – გადავლო უნდა ზღურბლი, განვლო ჭიშკარი, კარი, კარიბჭე და თავი ამოჰყო დაუცველ სამყაროში, სადაც მარადის ეძებენ რაღაცას ან ვიღაცას... ის კი – ჭიშკარი იქვე დგას და ჰორიზონტს გაჰყურებს, გადაფერდილი, თითქოს სივრცეების დანოლისაგან და ერთგულად იცავს გარდასულს, ყველაფერ იმას, რაც ჩვენ დავტოვეთ ჭიშკრის გადაღმა.

ზოგიერთ „შეუცვლელ“ ჩინოსანს

ისევ ისეთი წვიმები, ისევ ისეთი ქარია, ვინც დაბლა იყო, კვლავ დაბლა, ვინც ზევით, ზევით არიან.

რას იზამ, უნდა უსმინო, რას იზამ, უნდა ითმინო. ვით კატა, ფეხზე დგებიან თუნდ სავარძლიდან იფრინო.

სუყველაფერი იცვლება მათ გარდა, ვერ გამიგია, – არც ხნავენ, არცა თესავენ, ნიადაგ მხოლოდ იმკიან.

...დევს სადღაც მალა უფლება, იქვე ქირქილებს სატანა, – თავ-პირს იმტვრევენ, რომ შეძლონ იმისთვის ხელის ნატანა.

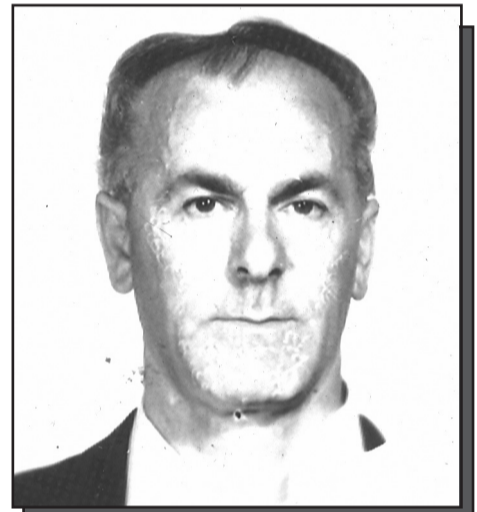
თოლიაბი მტკვარზე

ტალღების დენას აყოლილები, გუნდ-გუნდად, კენტად თუ წყვილებად, მტკვრის ზედაპირზე თოლიები მიმოფანტულან თეთრ ნერტილებად. მაქვს ბავშვობიდან სიყვარული მათი... იქნებ ჩვენი ხათრით მანძილი არ გედიდათ, – თოლიებო, თოლიებო, აქ საიდან გაჩნდით, ხომ არ გამოგყვევით აფხაზეთიდან?

ბზიფი

მამა ამბობდა, – ბზიფშია ჩვენი ხატი და ძირი. იქით მიჰქონდა ბიძას დროდადრო შესანიჩი.

მახსოვს მლოცველი მშობელი და თავმოხდილი ქვევრი... ბევრი რამ მოხდა შემდეგ, ნელიც გავიდა ბევრი.

აპოლონ ჭინჭოლია

სულს ვერ აბერებს ჟამი, ჟამი აბერებს სხეულს, – კვლავ ვხედავ მამას, ლოცვით ბზიფისკენ პირმიცქეულს.

ზღვისკენ მიიწევს მდინარე ზვირთებსპეტაკი, გრილი. დავანებულა წინაპრის სული მთას, ტყეს თუ ბილიკს.

და მოდის ჩემი გვარი იმ დროდან, ღვთის მეოხებით, ოდეს დასავლეთს ფლობდნენ სახელოვანი კოლხები.

